

## POSTANOWIENIE

Dnia 10 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Tomczyński (przewodniczący)

SSN Paweł Zubert (sprawozdawca)

SSN Adam Roch

Protokolant Marcin Andrusieczko

przy udziale Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Adwokatury adw. Grzegorza Fertaka,

w sprawie adwokata A. K.

obwinionego o czyny z art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 1 ust. 2 oraz § 49 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na rozprawie w dniu 10 stycznia 2019 r., kasacji, wniesionej przez adw. A. Z. obrońcę obwinionego od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 21 kwietnia 2018 r., sygn. akt WSD [...] zmieniającego orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w [...]. z dnia 10 sierpnia 2017 r., sygn. akt SD [...]

**postanowił:**

**I. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**

**II. zasądzić od obwinionego A. K. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20 (dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za postępowanie kasacyjne.**

## UZASADNIENIE

Adwokat A. K. został obwiniony o to, że:

- I. w okresie od dnia 10 lutego 2016 roku do dnia 20 czerwca 2016 roku nie informował swojego klienta J. K. o postępach i wyniku spraw powierzonych mu do prowadzenia przez J. K. – czym dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 1 ust. 2 oraz § 49 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu,
- II. w okresie od dnia 26 sierpnia 2016 roku pomimo zgłoszenia żądania nie zwrócił J. K. dokumentów spraw powierzonych mu do prowadzenia przez J. K. – czym dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 1 ust. 2 oraz § 53 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu.

Orzeczeniem z dnia 10 sierpnia 2017 roku, sygn. SD [...], Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w [...].:

- I. w ramach zarzutu I, uznał obwinionego adw. A. K. za winnego tego, że w okresie od dnia 10 lutego 2016 roku do dnia 20 czerwca 2016 roku nie informował swojego klienta J. K. o postępach i wyniku przyjętych do prowadzenia następujących spraw J. K.:
  - a. Sprawy o odszkodowanie i ustanowienie odpłatnej służebności dotyczącej linii energetycznej w miejscowości Ł. przeciwko P. [...] SA w W.;
  - b. Sprawy o odszkodowanie i ustanowienie odpłatnej służebności dla działki wykorzystywanej na potrzeby linii energetycznej w S. (KW [...]);
  - c. Sprawy o zapłatę kar umownych z tytułu nieterminowej realizacji umowy o przyłączenie nr [...] z 9 marca 2009 roku;
  - d. Sprawy o zawyżenie opłat za prąd w ramach umowy [...] przeciwko P. [...] SA;

- e. Sprawy egzekucyjnej przeciwko T. J. prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W., sygn. KM [...];
- f. Sprawy egzekucyjnej przeciwko J. A. P., toczącej się przed Komornikiem Sądowym przy Sądzie Rejonowym w P., sygn. Km [...];
- g. Sprawy egzekucyjnej przeciwko A. M. na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 31 maja 2006 roku, sygn. akt IX GC [...];
- h. Sprawy egzekucyjnej przeciwko panom O. i L., byłym członkom zarządu spółki K. sp. z o.o. z siedzibą w W. na ul. I.;

czym wypełnił znamiona przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 1 ust. 2 oraz § 49 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu i za ten czyn na podstawie art. 81 ust. 1 pkt 3 oraz art. 82 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze wymierzył obwinionemu adw. A. K. karę pieniężną w wymiarze 12-krotności (dwunastokrotności) minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w dacie 26 czerwca 2016 roku.

- II. w ramach zarzutu II, uznał obwinionego adw. A. K. za winnego tego, że od dnia 26 czerwca 2016 roku do dnia wydania orzeczenia, pomimo zgłoszonego żądania, nie zwrócił J. K. otrzymanych od niego dokumentów w sprawach wymienionych w pkt I sentencji orzeczenia, czym wypełnił znamiona przewinienia dyscyplinarnego z art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze w zw. z § 1 ust. 2 oraz § 53 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu i za ten czyn na podstawie art. 81 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo o adwokaturze zawiesił adw. A. K. w czynnościach zawodowych na czas 5 (pięciu) lat.

Ponadto Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w [...]. obciążył obwinionego zryczałtowanymi kosztami postępowania dyscyplinarnego za dochodzenie dyscyplinarne oraz postępowanie przed sądem I instancji.

Odwołania od ww. orzeczenia wnieśli obwiniony oraz Minister Sprawiedliwości.

Obwiniony w odwołaniu nie wskazał zakresu zaskarżenia, a formułując zarzut naruszenia art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze, polegającego na uznaniu, iż jego zachowania wypełniły znamiona czynu naruszenia godności wykonywania zawodu, chociaż zarzucane mu czyny w rzeczywistości były „błahym nieporozumieniem”, które chciał osobiście wyjaśnić na rozprawie, lecz problemy rodzinne uniemożliwiły mu normalne funkcjonowanie, wniósł o uchylenie orzeczenia sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie go od zarzucanych mu czynów.

Minister Sprawiedliwości zaskarżył orzeczenie sądu dyscyplinarnego I instancji na niekorzyść obwinionego, w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze, formułując zarzut obrazy przepisu prawa materialnego, to jest art. 81 ust. 3 ustawy – Prawo o adwokaturze, poprzez pominięcie przy wymierzaniu kary zawieszenia w czynnościach zawodowych – kary dodatkowej zakazu wykonywania patronatu i wniósł o zmianę pkt II zaskarżonego orzeczenia poprzez wymierzenie obwinionemu, obok kary zawieszenia w czynnościach zawodowych na okres 5 lat, kary zakazu wykonywania patronatu przez okres 10 lat.

Orzeczeniem z dnia 21 kwietnia 2018 roku, sygn. WSD [...], Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury:

1. zmienił pkt II orzeczenia Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w W. z dnia 10 sierpnia 2018 roku, sygn. SD [...] w ten sposób, że na podstawie art. 81 pkt 3 Prawa o adwokaturze obok kary zawieszenia w czynnościach zawodowych na czas 5 (pięciu) lat wymierzył obwinionemu karę zakazu wykonywania patronatu na czas 10 (dziesięciu) lat;
2. w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy;

3. obciążył obwinionego kosztami postępowania odwoławczego na rzecz Naczelnej Rady Adwokackiej.

Kasację od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury wniosła obrońca obwinionego A. K. adw. A. Z., która zaskarżyła przywołane orzeczenie w całości na korzyść obwinionego, podnosząc zarzuty:

1. obraży przepisów Konstytucji RP oraz Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, polegającej na pozbawieniu obwinionego prawa do obrony, bowiem w dacie wyrokowania znajdował się on na zwolnieniu L-4, które przesłał niezwłocznie do Sądu, jednak zwolnienie to zostało pominięte, czym ewidentnie pozbawiono obwinionego prawa do przedstawienia swoich racji i de facto do obrony.
2. naruszenia art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze, polegającego na uznaniu, iż zachowania obwinionego wypełniły znamiona czynu naruszenia godności wykonywania zawodu.

Formułując powyższe zarzuty autorka kasacji wniosła o uchylenie orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury i uniewinnienie obwinionego, ewentualnie o przekazanie sprawy Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu Adwokatury do ponownego rozpoznania.

### **Sąd Najwyższy zważył co następuje**

Kasacja jest bezzasadna w stopniu oczywistym.

Odnosząc się do pierwszego z zarzutów sformułowanych w kasacji, a to zarzutu pozbawienia obwinionego prawa do obrony, należy podkreślić następujące okoliczności. Zgodnie z art. 93b ust. 2 ustawy Prawo o adwokaturze niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy na rozprawę, posiedzenie lub na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego nie wstrzymuje rozpoznania sprawy lub przeprowadzenia czynności, chyba że należycie usprawiedliwią oni swoją

nieobecność, jednocześnie wnosząc o odroczenie lub przerwanie rozprawy lub posiedzenia (...). Jednocześnie, należyte usprawiedliwienie niestawiennictwa obwinionego lub jego obrońcy na rozprawie lub na wezwanie rzecznika dyscyplinarnego wymaga wskazania i uprawdopodobnienia wyjątkowych przyczyn, zaś w przypadku choroby - przedstawienia zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie (art. 93b § 5 powołanej ustawy). Wskazana regulacja znajduje uzupełnienie w przepisie art. 117 § 2a k.p.k., precyzującym formę zaświadczenia lekarskiego, o którym traktuje powołany przepis Prawa o adwokaturze (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2016 roku, sygn. SDI 56/16, Lex nr 2159132). Należy także podkreślić, że to na obwinionym ciąży obowiązek należytego usprawiedliwienia niestawiennictwa, a sąd nie ma obowiązku upewniania się przed rozpoczęciem rozprawy, czy nie zaszły okoliczności usprawiedliwiające jego niestawiennictwo (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2016 roku, sygn. SDI 8/16, Lex nr 2019580).

W realiach niniejszej sprawy, obwiniony adw. A. K. przesłał do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w przededniu rozprawy, to jest w dniu 20 kwietnia 2018 roku o godzinie 22.32 (piątek), za pośrednictwem poczty elektronicznej, zdjęcie zaświadczenia lekarskiego wystawionego przez lekarza sądowego w dniu 13 kwietnia 2018 roku, z treści którego wynikało że w okresie od 16 kwietnia 2018 roku do 30 kwietnia 2018 roku jest niezdolny do wykonywania czynności zawodowych, wnosząc o odroczenie rozprawy dyscyplinarnej z uwagi na pogorszenie jego stanu zdrowia. Co warto podkreślić obwiniony stawiał się wcześniej w Wyższym Sądzie Dyscyplinarnym w dniu 18 kwietnia 2018 roku, a zatem w czasie kiedy dysponował już wyżej wymienionym. zaświadczeniem lekarskim, lecz wówczas nie złożył wniosku o odroczenie rozprawy ze względu na stan zdrowia i nie przedstawił sądowi oryginału zaświadczenia lekarskiego. Korespondencja elektroniczna obwinionego do sądu dyscyplinarnego została ujawniona przez pracownika sekretariatu w dniu 23 kwietnia 2018 roku (poniedziałek), a zatem już po rozprawie odwoławczej.

Zdaniem Sądu Najwyższego, okoliczności przekazania przez obwinionego Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu wniosku o odroczenie rozprawy wraz ze zdjęciem zaświadczenia lekarskiego świadczą o tym, że zamiarem obwinionego nie było należyte usprawiedliwienie niestawiennictwa na rozprawie odwoławczej, ale wykreowanie sytuacji, która będzie mogła stanowić podstawę sformułowania zarzutu o pozbawieniu go prawa do obrony. Za taką oceną przemawiają w szczególności: dysponowanie przez obwinionego zaświadczeniem lekarskim już w dniu 13 kwietnia 2018 roku i nieprzedstawienie go sądowi w dniu 18 kwietnia 2018 roku, skierowanie wniosku o odroczenie rozprawy za pośrednictwem poczty elektronicznej w godzinach wieczornych w przeddzień rozprawy wyznaczonej na 21 kwietnia 2018 roku (sobota), brak próby przekazania sądowi w inny sposób informacji o niezdolności do stawiennictwa, a nadto nieprzedstawienie żadnych dodatkowych dowodów potwierdzających nagłe pogorszenie się stanu zdrowia obwinionego w piątek 20 kwietnia 2018 roku w godzinach wieczornych.

Ponadto, co należy szczególnie uwypuklić, z zaświadczenia lekarskiego, mimo iż zostało wystawione w odpowiedniej formie, wynika jedynie, że obwiniony był niezdolny do wykonywania czynności zawodowych, nie zaś to, że był niezdolny do stawiennictwa na rozprawie.

Finalnie należy podkreślić, iż wbrew temu co zasugerowała w skardze kasacyjnej obrońca obwinionego, kwestia rzekomej niezdolności obwinionego do udziału w rozprawie nie została przez sąd ad quem pominięta, ponieważ podczas rozprawy odwoławczej nie posiadał on żadnej wiedzy o chorobie obwinionego. Pominiecie natomiast oznaczałoby zbagatelizowanie lub nie wzięcie pod uwagę okoliczności, o której sąd odwoławczy wiedzę posiadał. Jak już wyżej wskazano kwestia należytego usprawiedliwienia niestawiennictwa obciąża obwinionego, a sąd nie jest zobligowany do badania z urzędu, czy nie zachodzi sytuacja usprawiedliwionego niestawiennictwa strony, która miała prawo wziąć udział w rozprawie, a jej udział nie był obowiązkowy.

Z przedstawionych powodów zarzut sformułowany w kasacji oceniono jako oczywiście bezzasadny.

Odnosząc się do drugiego z zarzutów kasacyjnych, wskazującego na obrazę przepisu art. 80 ustawy Prawo o adwokaturze należy podkreślić, iż stanowi on powielenie zarzutu sformułowanego przez obwinionego w odwołaniu. W części motywacyjnej skargi obrońca obwinionego nie wskazała w żaden sposób na czym miałyby polegać obraza prawa materialnego przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny Adwokatury. Należy zatem stwierdzić jedynie, iż z obrazą prawa materialnego mamy do czynienia w takiej sytuacji, gdy stan faktyczny jest ustalony w sposób prawidłowy, a nie zastosowano do niego odpowiedniego przepisu prawa materialnego, a także w sytuacji niezastosowania przepisu, którego zastosowanie było obligatoryjne. Sąd Najwyższy nie dopatrył się jakiegokolwiek, a w szczególności rażącej obrazy wskazanego przez obrońcę przepisu, co wykluczało skuteczność tak sformułowanego zarzutu.

Z podanych przyczyn kasacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 95l ust. 2 ustawy Prawo o adwokaturze.